

Гриценко Т.В.

Реалізація плану переходу послуг з профілактики ВІЛ та догляду та підтримки у зв'язку з ВІЛ та ТБ до державного фінансування, запланований на 2018-2020 роки (план 20-50-80)

ДУ «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України»

В умовах обмежених фінансових можливостей виникає гостра необхідність забезпечити стійке та стале планування, фінансування, реалізацію та інституалізацію заходів з профілактики, догляду та підтримки після завершення донорської підтримки Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією та створити життєздатну і якісну систему надання послуг, що поєднують медичні, соціальні та освітні та забезпечують ефективну відповідь на епідемії ВІЛ та ТБ на підходах громадського здоров'я.

Ключовим напрямку зусиль є створення та законодавче закріплення поняття «базових пакетів» з профілактики, догляду та підтримки ВІЛ та ТБ на підходах:

- 1) Доказовості: інтервенції з доказовою ефективністю відповідно міжнародних стандартів та рекомендацій, спрямовані на ключові групи населення та напрямки діяльності
- 2) Економічної ефективності: максимальний вплив на епідемії за найбільш раціональні ресурси
- 3) Універсальності: можливість ефективного програмування незалежно від регіональної специфіки та змін в контексті
- 4) Сталості: створення нормативної бази для зрозумілої та ефективної імплементації незалежно від політичної волі, регіональних політик тощо
- 5) Відкритості: залучення ключових спільнот та всіх зацікавлених сторін до формування пакетів.

	Профілактика ВІЛ	ДОТ для чутливого ТБ	ДОТ для МРТБ	Догляд та підтримка ЛЖВ
Інтервенції	ПОШ, презервативи і лубриканти (в тому числі з консультуванням в рамках аутріч моделей)	Оцінка ризиків відриву від лікування	Оцінка ризиків відриву від лікування	Супровід процесу підготовки до лікування
		Контроль наявності препаратів	Контроль наявності препаратів	
	Кіт на ВІЛ (у тому числі перенаправлення, навігація або інші ефективні моделі)	Скринінг ТБ серед близького оточення	Скринінг ТБ серед близького оточення	Супровід (інформаційний, психосоціальний) на початковому етапі лікування, формування прихильності до АРТ
		Доставка препаратів	Доставка препаратів	
	Цільові інформаційні, комунікаційні та освітні програми	Матеріали «Інфекційний контроль»	Матеріали «Інфекційний контроль»	Тестування та консультування партнерів
Телефонний контроль проходження діагностики		Телефонний контроль проходження діагностики		
Скринінг на туберкульоз		Інформаційні матеріали щодо відриву від лікування		

Напрацьовані пакети передбачаються до впровадження відповідно до новостворених моделей управління програмами профілактики, догляду та підтримки, які, в свою чергу, розроблені на підходах:

- 1) Компліментарності: розбудова моделей відповідно до діючих реформ – медичної, адміністративної
- 2) Громадського здоров'я: стимулювання регіональних центрів громадського здоров'я до змістовної участі у плануванні та реалізації програм, формування розуміння «відповідальності» за успіх реалізації програм на рівні
- 3) Прозорості: створення конкурентного середовища та залучення різних типів установ та організацій у відборі в якості надавачів послуг на конкурсній основі
- 4) Взаємної відповідальності: можливість співфінансування послуг з бюджетів різних рівнів

Загальне бачення реалізації плану

	2017	2018	2019	2020
Державне фінансування	Визначення регіонів, які стануть учасниками пілотування моделі переходу	0% (пілотна імплементація механізму держзакупівель)	50% через державну систему закупівель	80% через державну систему закупівель
Глобальний фонд	Формування алгоритмів надання послуг та напрацювання відповідної регуляторної бази	100% (20% - через ЦГЗ 80% - через інших ОР)	50% - через основних реципієнтів ГФ	20% - через основних реципієнтів ГФ

Фінансове забезпечення гарантій за рахунок державного та місцевих бюджетів у наступні роки

Пілотування в перехідний бюджетний період

- Оптимізація витрат Бюджетних програм 1040 та 1400
- Зміни до паспортів бюджетних програм, які б дозволили закупівлю послуг з профілактики, догляду та підтримки за рахунок оптимізації
- Затвердження Наказу про пілотування у визначених регіонах
- Заохочення виділення коштів місцевих бюджетів та включення витрат у регіональні програми

50 %
охоплення

Закон 2233

- Державні програми громадського здоров'я та заходи боротьби з епідеміями
- Програми державних гарантій медичного обслуговування населення
- Співфінансування оплати послуг, що надаються в рамках державних гарантій медичного обслуговування та понад їх обсяг з місцевих бюджетів
- Регіональні та місцеві програми громадського здоров'я

80 %
охоплення

Виклики

- 1) Відсутність досвіду закупівель, надання та моніторингу послуг з профілактики, догляду та підтримки у зв'язку з ВІЛ та ТБ;
- 2) Відсутність прецеденту фінансування профілактичних послуг;
- 3) Слабкість регуляторної бази – відсутність документів, які б визначали зміст послуг, вимоги до надавачів, механізми фінансування, звітність тощо;
- 4) Сенситивність питання, недовіра з боку спільнот щодо готовності держави фінансувати дані напрямки та стигма і дискримінація з боку значної долі представників ЗОЗ та осіб, що приймають рішення на регіональному рівні.

Ключові напрямки усунення ризиків

- 1) Розвиток регіональної мережі центрів громадського здоров'я, навчання та менторинг;
- 2) Розробка та затвердження стандартизуючих документів: порядків надання послуг, порядків використання бюджетних коштів, методик розрахунку потреб, розрахунку вартості послуг
- 3) Приведення кодування клієнтів профілактичних програм до єдиної системи, комплементарної МІС ВІЛ та E-Health;
- 4) Адвокація виділення коштів з місцевих бюджетів.
- 5) Інформаційна та адвокаційна робота з ключовими представниками груп ризику, кінцевими бенефіціарами та регіональними лідерами.